

КИЯШКО ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного процесу

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ДОКАЗІВ У СПРАВАХ ПРО ВИДАЧУ ОБМЕЖУВАЛЬНОГО ПРИПISУ В ОКРЕМОМУ ПРОВАДЖЕННІ: АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ

Починаючи з 7 січня 2018 року кожна потерпіла від домашнього насильства особа має право застосувати новий механізм захисту їх прав від сімейного насильства як обмежувальний припис.

Так, згідно з положеннями глави 13 ЦПК України встановлено, що заінтересована особа, яка постраждала від домашнього насильства, її представник, близькі родичи, органи опіки та піклування, служба по справах дітей щодо особи неповнолітньої, недієздатної або обмеженої у дієздатності та опікун, можуть звернутися з заявою до суду про видачу обмежувального припису, з метою встановлення певних обмежень щодо «кривдника» [1].

Аналізуючи судову практику з розгляду цивільних справ щодо видачі обмежувального припису вбачається, що заявники в своїх заявах не приділяють достатньої уваги доказам, що подаються та обставинам, які вони можуть підтвердити.

Так, в справі № 264/6635/18 ОСОБА_1 у своїй заяві просила суд видасти обмежувальний припис щодо її чоловіка, який на її думку вчиняв фізичне, психологічне, а також фінансове насильство відносно неї та їх спільних малолітніх дітей. На підтвердження своїх вимог, заявник надав до суду довідки щодо наявності у її чоловіка заборгованості по сплаті аліментів на утримання дітей, витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань щодо відкриття за її заявою кримінального провадження відносно свого чоловіка, а також витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань про початок кримінального провадження відносно власного чоловіка за ст. 286 ч. 1 КК України (порушення правил безпеки дорожнього руху). Дослідивши усі надані заявником докази суд прийшов до висновку, що жоден з зазначених вище доказів не підтверджує факт вчинення чоловіком заявниці фізичного, психологічного, а також фінансового насильства відносно неї чи їх спільних малолітніх дітей, а також ризиків настання насильства в майбутньому. Навпаки, суд встановив наявність конфлікту між сторонами, відсутність бажання знайти компроміс та домовитись в інтересах малолітніх дітей, а отже цей спір повинен вирішуватися в порядку позовного провадження [3].

Аналогічний висновок міститься в рішенні Тернопільського міськрайонного суду від 10.09.2018 року по справі № 607/15990/18. Оцінюючи письмові докази, долучені заявником, висновки про результати розгляду її звернень до правоохоронних органів від 23.07.2015 року, 10.03.2016 року, 02.09.2016 року, висновок про ре-

зультати розгляду звернення лікаря ОСОБА_6 від 02 березня 2016 року, лист начальника Тернопільського МВ УМВС в Тернопільській області від 28.07.2015 року, листи начальника Тернопільського відділу поліції ГУНП в Тернопільській області від 11.03.2016 року, 02.09.2016 року, 02.03.2018 року, 07.03.2018 року, 02.05.2018 року, в якості підтвердження звернення до працівників поліції з приводу застосування до неї зі сторони ОСОБА_3 психологічного та фізичного насильства, суд прийшов до висновку, що самі по собі такі висновки та листи не можуть підтвердити факт застосування такого насильства. Заявником не долучено матеріалів в підтвердження факту притягнення її чоловіка до адміністративної відповідальності за ст. 173-2 КУпАП, а отже не доведено, що він є кривдником своєї дружини. З урахуванням цих обставин суд не має правових підстав для видачі заявнику обмежувального припису [4].

В рішенні Київського районного суду м. Одеси від 05.04.2018 року по справі № 520/3921/18, судом було відмовлено у задоволенні заяви, хоча заявником було надано витяги із реєстру досудових розслідувань кримінального провадження № 12018161480000393 та № 12018161480000447. Суд не прийняв до уваги ці обставини оскільки наявність таких відомостей не є доказом вини ОСОБА_1 у вчиненні кримінальних правопорушень, враховуючи, що особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Отже, зазначені вище докази не відносяться до предмету спору та наведені обставини не є підставою для застосування обмежувального припису [5].

У своєму рішенні по справі 756/2072/18 Верховний Суд дійшов до висновку, що обмежувальний припис є заходом впливу на кривдника, який може вживатися лише в інтересах постраждалих осіб та у разі настання певних факторів і ризиків. Таким чином, заявник повинен довести наявність випадків домашнього насильства стосовно нього, а також ризики настання насильства в майбутньому. За відсутністю доведеності одного з зазначених вище компонентів, суд не має можливості задовільнити заяву заявника та видати обмежувальний припис щодо його кривдника [6]. Підсумовуючи усе вищесказане вбачається, що належним та достатнім доказом, на підставі якого суд може встановити наявність випадків вчинення домашнього насильства є саме постановою адміністративного суду про притягнення кривдника до відповідальності за ст. 173-2 КУпАП. В свою чергу, немає чіткої відповіді щодо належної та достатньої доказової бази, на підставі якої суд може встановити високу вірогідність продовження чи повторного вчинення домашнього насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті постраждалої особи. Таким чином, заявник повинен надати усі наявні у нього докази, зокрема покази свідків на підставі яких суд зможе оцінити ризики настання насильства в майбутньому на користь заявника.

Список використаної літератури:

1. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618?test=XX7MfyrcSgkyy6lIZiCSwOJH14AMs80msh8Ie6>
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 року № 2229-VIII // Відомості Верховної Ради України від 02.02.2018 – 2018 р., № 5, стор. 32, стаття 35.
3. Рішення Іллічівського районного суду м. Маріуполя від 27 листопада 2018 року № 264/6635/18 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78182823>
4. Рішення Тернопільського міськрайонного суду від 10.09.2018 року по справі № 607/15990/18 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76373600>
5. Рішення Київського районного суду м. Одеси від 05.04.2018 року по справі № 520/3921/18 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73399598>
6. Рішення Верховного Суду від 04.12.2018 року по справі № 756/2072/18// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78267811>

Ключеві слова: обмежувальний припис, окреме провадження, докази та доказування, домашнє насильство.

Ключевые слова: охранный ордер, особое производство, доказательство и доказывание, домашнее насилие.

Key words: restrictive prescription, separate proceedings, evidence, domestic violence.

УСТЮШЕНКО СТЕЛЛА ЕРІКІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного процесу

ПІДСТАВИ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУДОВИХ ВИТРАТ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

З прийняттям та набранням чинності Закону України від 03.10.2017 року № 2147-VIII «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» [1, с. 436] у цивільному процесуальному праві України з'явився новий процесуальний інститут забезпечення судових витрат.

Запровадження даного процесуального інституту надає суду та учасникам справи додатковий процесуальний інструмент, що може бути використаний для досягнення трьох основних цілей: